

Portretten van ondernemers in Nepal

De republiek Nepal ligt in de Himalaya tussen India en China. Van de veertien bergen in de wereld boven 8.000 meter liggen er acht in Nepal, waaronder de hoogste berg ter wereld: de Mount Everest. De bevolking van Nepal woont voornamelijk in de laaggelegen gebieden langs de grens met India en in de vallei rond Kathmandu. Nepal wordt gerekend tot de ontwikkelingslanden met een laag gemiddeld inkomen. Veel mensen in de steden en op het platteland kennen armoede.

Landbouw is de belangrijkste sector van de economie. De industrie verwerkt voornamelijk landbouwproducten zoals jute, suikerriet, tabak en graan. Het toerisme vormt een belangrijke bron van inkomsten voor het land. De toeristen worden voornamelijk getrokken door de relatieve ongereptheid van het land en de Himalaya. Het toerisme is ook één van de weinige sectoren waarin buitenlandse investeringen plaatsvinden.

Joost van Baars: 'De ondernemende Nepalezen hebben bijna allen een winkeltje van slechts een meter diep en anderhalve meter breed van waaruit zij hun waren verkopen. Daarnaast proberen veel mensen op straat of op de markt geld te verdienen.'

Bij de aardbevingen in Nepal op 25 april 2015 zakte een stuk van de Himalaya in luttele seconden 60 centimeter naar beneden. De bevingen kostten ruim 8.000 mensen het leven en troffen meer dan 200.000 gezinnen. 'Ondanks de "armoede" – financieel gezien dan – en het weer opbouwen van hun stad na een verschrikkelijke aardbeving zijn de mensen vriendelijk, positief en optimistisch. Kathmandu is een verschrikkelijk stoffige stad, mede door de aardbeving maar ook door het gebrek aan asfalt. De stad is gericht op toeristen maar in de achterafstraatjes vind je nog authentieke winkeltjes en ambachten.'

Ladakh

Ladakh is een gebied en regio in het noorden van India. De streek heeft sterke fysieke en culturele overeenkomsten met Tibet en wordt in cultureel en etnisch opzicht vaak tot Tibet gerekend. Ladakh bestaat uit de bovenloop van het dal van de Indus en de verder naar het noorden gelegen Nubravallei. De regio Ladakh bestaat uit de districten Leh (15.000 inwoners) en Kargil (9.500).

Ladakh is een van de meest afgelegen gebieden in India. Het werd pas opengesteld voor toerisme in 1974. Ladakh is vooral populair bij rugzaktoeristen en trekkers. Ladakhi's zijn een voornamelijk boeddhistisch, West-Tibetaans volk. In Ladakh domineert de Tibetaanse cultuur het leven en de inheemse taal. De islam is de belangrijkste minderheidsreligie.

De oorspronkelijke bevolking bestond uit Khampanomaden, die met geiten, jaks en schapen rondtrokken. Ook nu nog zijn in de meer afgelegen gebieden van Ladakh nomaden te vinden die seizoensgebonden extensieve veehouderij bedrijven.

Joost van Baars: 'Je ziet hier veelal boeddhistische mensen, waaronder Tibetanen, veel kloosters, stupa's en gebedsmolens. Het zijn enorm vriendelijke mensen, die je met open armen ontvangen zonder direct op je geld uit te zijn, zoals in andere gebieden.'

In Ladakh de meest indrukwekkende vergezichten die ik ooit gezien heb, met valleien van vele kilometers breed waarachter dan ineens een berg van een aantal kilometer verrijst. Een enorm droog gebied, waar haast geen groen te bespeuren is. Elke berg heeft een andere kleur dankzij de vele soorten steen, klei en grond aldaar. De gebedsvlaggetjes zijn bedrukt met mantra's die, zo geloven de boeddhisten, worden verspreid door de wind en zo meer mensen bereiken. Gebedsmolens en de looprichting gaan altijd met de klok mee, zelfs als dit een flinke omweg betekent.'

Sloppenwijken in India

India, een federale republiek in Zuid-Azië, is met circa 1.267 miljoen inwoners het na China meest bevolkte land ter wereld. De hoofdstad is New Delhi, maar de grootste stad van het land is Mumbai (Bombay) met circa 20 miljoen inwoners. India is ook het thuis voor verscheidene grote rivieren, zoals de Ganges, Brahmaputra, Yamuna, Godavari en de Krishna. Slechts een klein gedeelte van de loop van de rivier die aan het land zijn naam geeft, de Indus, ligt op Indiaas grondgebied.

India is de bakermat van meerdere grote religies, waaronder het hindoeïsme, boeddhisme en het sikhisme. Ruim 72% van de bevolking woont op het platteland. India kent een groot aantal etnische groepen. Grofweg wordt Noord- en Centraal-India gedomineerd door de lichter gekleurde Indo-Ariërs en Zuid-India door de donkerkleurige Dravidiërs. Deze twee hoofdgroepen onderscheiden zich ook op taalkundig gebied. Religie en het kastensysteem spelen een belangrijke rol ter onderscheiding en bepalen vaak iemands positie in de maatschappij.

Midden in het centrum van Mumbai ligt de grootste sloppenwijk ter wereld. Joost van Baars: 'Smalle straatjes, kinderen die hun behoefte doen op straat, een complete wijk waarin iedereen zich alleen maar bezighield met het pellen van knoflook. Kruidige geuren en een verschrikkelijk stank door elkaar. Ondanks de armoede spelen kinderen met de meest simpele dingen en ze lijken gelukkiger dan Nederlandse kinderen met hun iPads, drones en ander duur speelgoed. Vieze kinderen, maar prachtige kleuren op deuren en in gewaden. Minioventjes voor hun huisjes waar ze eten op bereiden en zelfs mij, als "rijke" blanke, meerdere malen aanboden om van mee te eten. Ze waren dankbaar als ik een foto van hen wilde maken.'

de reiziger

wie verre reizen maakt vergaart verhalen
en raakt wellicht van huis en haard onthecht
verkent dan stad en streek, doorkruist de dalen
wat indruk maakt, wordt zorgvol vastgelegd

maar hij die zich door folders laat verlokken
op pad gaat als toerist of een passant
lijkt op zijn reis niet wezenlijk betrokken
bij wat zich aan hem voordoet in het land

neemt amper tijd in tempels, synagogen
geboortehuis, museum of een kerk
hem staat met 'zelfjes' vaak zichzelf voor ogen
en telefoon of ipad doet het werk

niet Joost van Baars, die op zijn tochten leert
hij luistert, ook al spreekt hij niet de taal
verstaat zich met wie hij fotografeert
en schetst in foto's de couleur locale

je voelt de sfeer op straat en ruikt de geuren
Joost voegt zich op zijn tochten naar 's lands wijs
hij schrijft met licht, heeft oog voor alle kleuren
hem telt niet de bestemming, maar de reis

van de kaart

dit is een als door God verlaten land
dat eerst terloops door Hem lijkt geboetseerd
door wind en weer toen is gemodelleerd
en als in een vergeethoek is verzand

hier is het schraal, lijkt weinig plaats voor leven
de tijd trekt ruw haar strepen en patronen
net als in het gelaat van wie er wonen
hier is het kaal, van geen gemak vergeven

dit landschap kent geen orde of verstoring
verdraagt noch voert een menselijke maat
maar ongeacht hoe bars of desolaat
vindt in die ongereptheid zijn bekoring

Coen Heldeweg

kleingrutters en ambachtslieden

geen opsmuk nodig, uithangbord of franje
om proviand of huisraad in te slaan
noch past een social media-campagne
het lijkt of hier de tijd heeft stilgestaan

soms anderhalve meter meet de nering
geen personeel vaak dus op eigen kracht
het levensonderhoud en de vertering
zijn tot hun aardse eenvoud teruggebracht

de verkoop speelt zich goeddeels af op straat
is sober, maar getuigt van realisme
en niet van armoede of van overdaad
geen sprake nog van enig consumptisme

er past dus doorgaans slechts een eenmanszaak
op dit zo schaarse aantal meters handel
geen muzak ook of ander hofvermaak
maar juist een ingetogen levenswandel

'Ik eer de parel in de lotus'

een leerling is zich jong nog niet bewust
van kringloop, lijden, innerlijke rust

reïncarnatie, eeuwigdraaiend rad,
van leer, verlichting en achtvoudig pad

van inzicht in het ondermaanse lijden
en hoe een mens zich daaruit kan bevrijden

de ziel ontwikkelt zich, verlost van pijn
de mens bereikt de hoogste staat van zijn

geen handeling blijft ooit zonder gevolgen
en om een spotprent raakt men niet verbolgen

dit is religie in humane vorm
en vredelievenheid geldt als de norm

dus geen tiran, een heilstaat of despoot
geen maagden na de martelarendood

vervuld van liefde en begaafd met rede
maar levend vanuit innerlijke vrede